

T.C. TİCARET BAKANLIĞI

Dış Ticaret Beklenti Anketi

2021 4. Çeyrek Dönemi Beklentilerine İlişkin
Genel Değerlendirmeler

7 Ekim 2021

DIŞ TİCARET BEKLENTİ ANKETİ (DTBA)

İHRACAT VE İTHALAT BEKLENTİ ENDEKSLERİ (2021 4. ÇEYREK)

1. DTBA Hakkında Dönemsel Bilgiler

Dış Ticaret Beklenti Anketi (DTBA), Türkiye İstatistik Kurumundan alınan dış ticaret istatistiklerine göre, 2020 Eylül ayı itibarıyla yıllıklandırılmış rakamlara göre en fazla ihracat ve ithalat yapan ilk 500'er firmaya uygulanmaktadır. 2021 yılının 4. çeyreğine ilişkin soruların yer aldığı anket formu 712 firmaya gönderilmiş olup, 560 firma anketi yanıtlamıştır. Buna göre, anketin cevaplanma oranı %78,7 olmuştur.

Anketi yanıtlayan 560 firma, 2020 Eylül ayı itibarıyla yıllıklandırılmış rakamlara göre toplam ihracatın %42,9'unu ve toplam ithalatın %50'sini temsil etmektedir. Anket formunu yanıtlayan firmaların %25,2'si sadece ihracat ve %15,9'u sadece ithalat yaparken, %58,9'u hem ihracat hem ithalat yapmaktadır.

İhracat ve İthalat Beklenti Endekslerine İlişkin Genel Değerlendirmeler¹

2021 yılı 4. çeyrek:

• **İhracat Beklenti Endeksi 131,3** seviyesinde gerçekleşmiştir.

• **İhracat Beklenti Endeksine** dâhil edilen soruların yayılma endekslerine göre, gelecek 3 aya ilişkin ihracat beklentisi, ihracat sipariş beklentisi ve şu anda kayıtlı ihracat sipariş düzeyine ilişkin değerlendirme endeksi artış yönünde etkilerken; son 3 aydaki ihracat sipariş düzeyine yönelik değerlendirme endeksi azalış yönünde etkilemiştir.

Dış Ticaret Beklenti Endeksleri	Bir Önceki Çeyreğe Göre Değişim
İhracat Beklenti Endeksi	
İhracat Beklentisi (Gelecek 3 Ay)	
İhracat Siparişi Beklentisi (Gelecek 3 Ay)	
Şu Anda Kayıtlı İhracat Sipariş Düzeyi	
İhracat Sipariş Düzeyi (Son 3 Ay)	

¹ Endekslere dâhil edilen soruların yayılma endeksleri ihracat/ithalat rakamlarına göre ağırlıklandırılmış frekanslar üzerinden hesaplanmıştır.

• **İthalat Beklenti Endeksi 108,1** seviyesinde gerçekleşmiştir.

• **İthalat Beklenti Endeksine** dâhil edilen sorulardan ithalat beklentisi (gelecek 3 ay), ithalat birim fiyatı beklentisi (gelecek 3 ay) ve ithalat sipariş düzeyine (son 3 ay) yönelik değerlendirmeler endeksi azalış yönünde etkilerken şu anda kayıtlı ithalat sipariş düzeyine yönelik değerlendirme endeksi artış yönünde etkilemiştir.

Dış Ticaret Beklenti Endeksleri	Bir Önceki Çeyreğe Göre Değişim
İthalat Beklenti Endeksi	
İthalat Beklentisi (Gelecek 3 Ay)	
İthalat Birim Fiyatı Beklentisi (Gelecek 3 Ay)	
Şu Anda Kayıtlı İthalat Sipariş Düzeyi	
İthalat Sipariş Düzeyi (Son 3 Ay)	

Yeşil oklar artış, kırmızı oklar azalış göstermektedir.

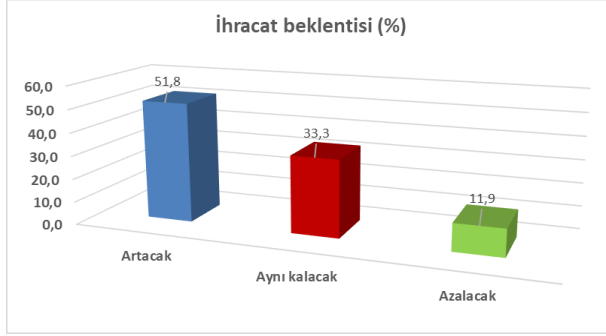
➤ ***İhracata İlişkin Değerlendirmeler***

2021 yılının 4. çeyreğine ilişkin beklentileri ölçmeyi amaçlayan DTBA'ya, ihracatçı firmalardan (471 firma) katılımın en fazla olduğu ilk 5 sektör; ana metal sanayi (55 firma), gıda ürünlerinin imalatı (42 firma), giyim eşyaları imalatı (39 firma), kimyasalların ve kimyasal ürünlerin imalatı (38 firma) ve tekstil ürünlerinin imalatı (33 firma) olarak sıralanmaktadır.

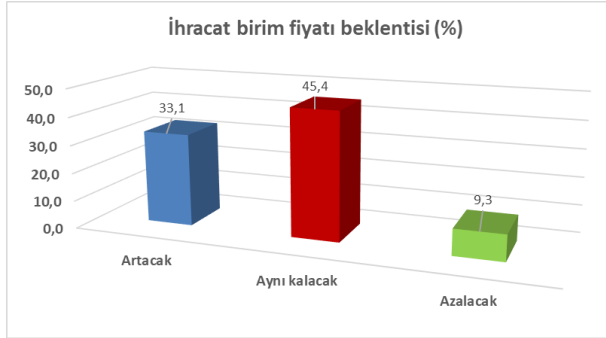
Gelecek 3 aylık dönemde ihracatçı firmaların ilk defa ihracat yapmayı planladığı ilk iki ülke **ABD** ve **Meksika** olurken **Almanya** ve **Avustralya** 3. sırada gelmektedir.

Ankete katılım sağlayan ihracatçı firmaların cevaplarına göre 2021 yılı 4. çeyrekte²,

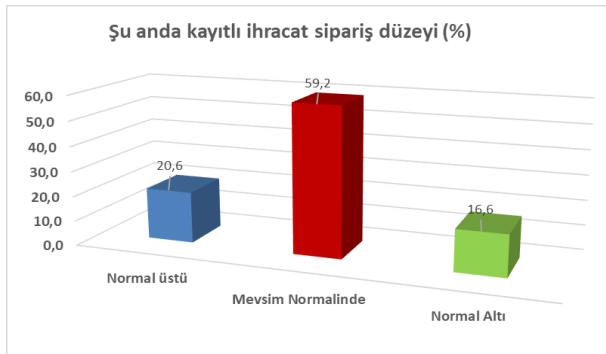
- ihracatçı firmaların %51,8'i ihracatın artacağını belirtirken, %11,9'u azalacağını belirtmiştir. Buna göre denge, ihracatın artacağı yönünde gerçekleşmiştir.

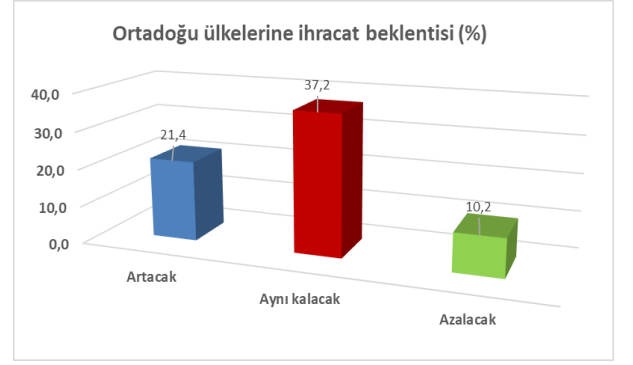
- İhracat birim fiyatının aynı kalacağına ilişkin beklentiler çoğunlukta olup (%45,4), artış bekleyenlerin oranı azalış bekleyenlerin üzerinde gerçekleşmiştir.

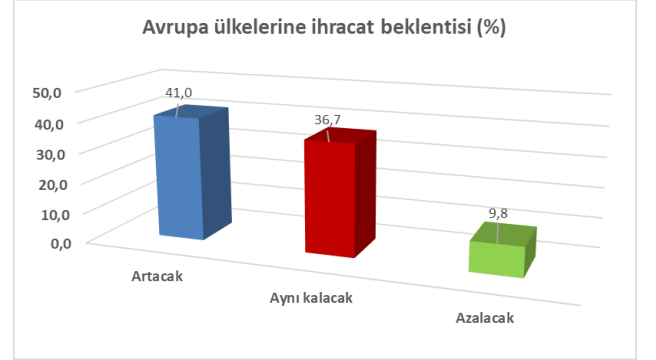
- Şu anda kayıtlı ihracat sipariş düzeyinin normalin altında gerçekleştiğini belirten firma oranı oldukça düşük gerçekleşirken (%16,6), mevsim normalinde olduğunu belirten firmalar çoğunlukta (%59,2).

- Ortadoğu ülkelerine ihracatın aynı kalacağını belirten firma sayısı çoğunlukta olup (%37,2), denge ihracatın artacağı yönünde gerçekleşmiştir.

- Avrupa ülkelerine yönelik ihracatın artacağını belirtenlerin oranı %41 olurken azalacağını belirtenlerin oranı %9,8 olmuştur. Buna göre, denge ihracatın artacağı yönünde gerçekleşmiştir.

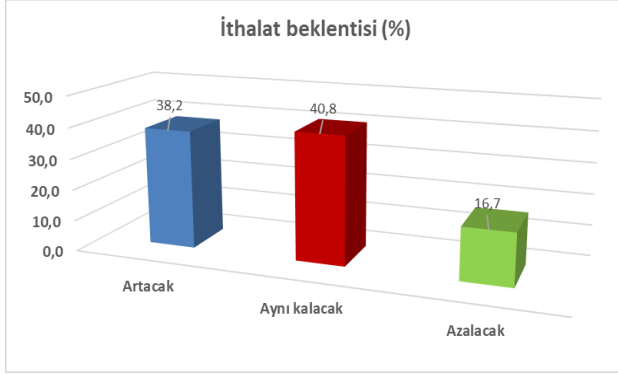
➤ **İthalata İlişkin Değerlendirmeler**

2021 yılı 4. çeyrekte, ithalatçı firmalardan (419 firma) DTBA'ya katılımın en fazla olduğu ilk 5 sektör; ana metal sanayi (69 firma), kimyasalların ve kimyasal ürünlerin imalatı (67 firma), başka yerde sınıflandırılmamış makine ve ekipman imalatı (36 firma), motorlu kara taşıtı, treyler (römork) ve yarı treyler (yarı römork) imalatı (34 firma) ve bitkisel ve hayvansal üretim ile avcılık ve ilgili hizmet faaliyetleri (32 firma) olmuştur.

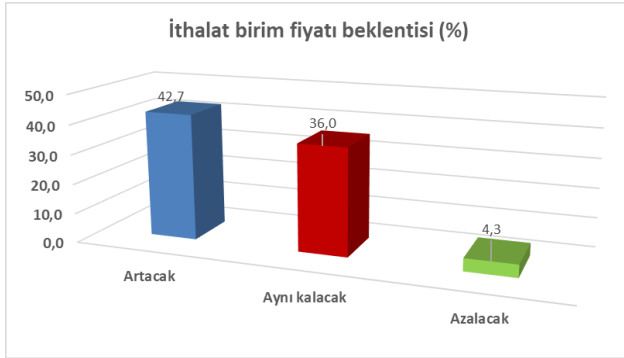
²Denge, olumlu beklentilerin yüzdesinden olumsuz beklentilerin yüzdesi çıkartılarak hesaplanmaktadır.

Ankete katılım sağlayan ithalatçı firmaların cevaplarına göre 2021 yılı 4. çeyrekte,

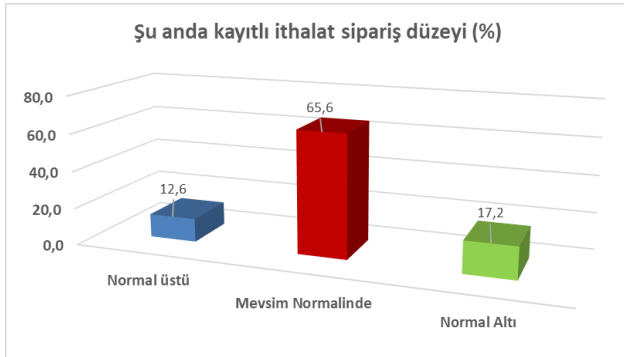
- İthalatın aynı kalacağını belirten firmalar (%40,8) çoğunlukta olmakla birlikte denge ithalatın artacağı yönünde gerçekleşmiştir.

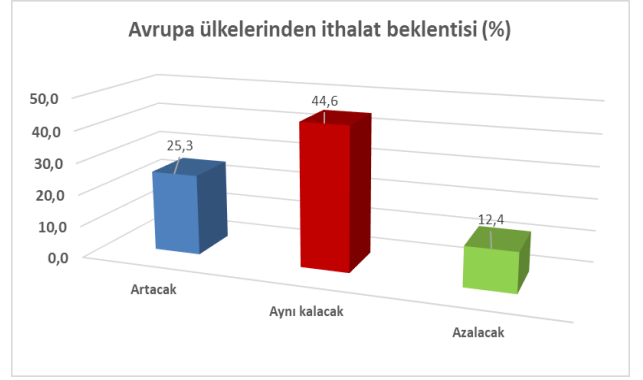
- İthalat birim fiyatının 4. çeyrekte artacağını belirtenlerin oranı %42,7 olurken, azalacağını belirtenlerin oranı oldukça düşüktür (%4,3). Denge, ithalat birim fiyatının artacağı yönünde gerçekleşmiştir.

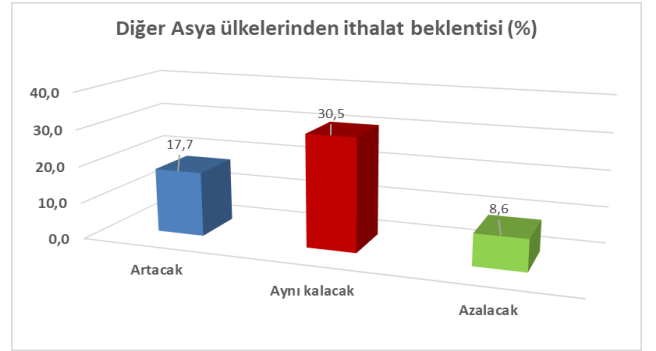
- Şu anda kayıtlı ithalat sipariş düzeyinin mevsim normalinde olduğunu belirtenlerin oranı %65,6 olurken, normalin üstünde gerçekleştiğini belirten firmaların oranı %12,6 olmuştur.

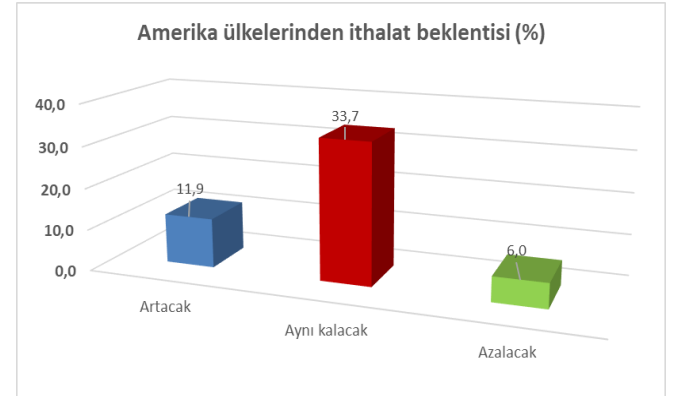
- Avrupa ülkelerinden ithalatın aynı kalacağını belirten firmalar çoğunlukta olmakla birlikte (%44,6) denge ithalatın artacağı yönünde gerçekleşmiştir.

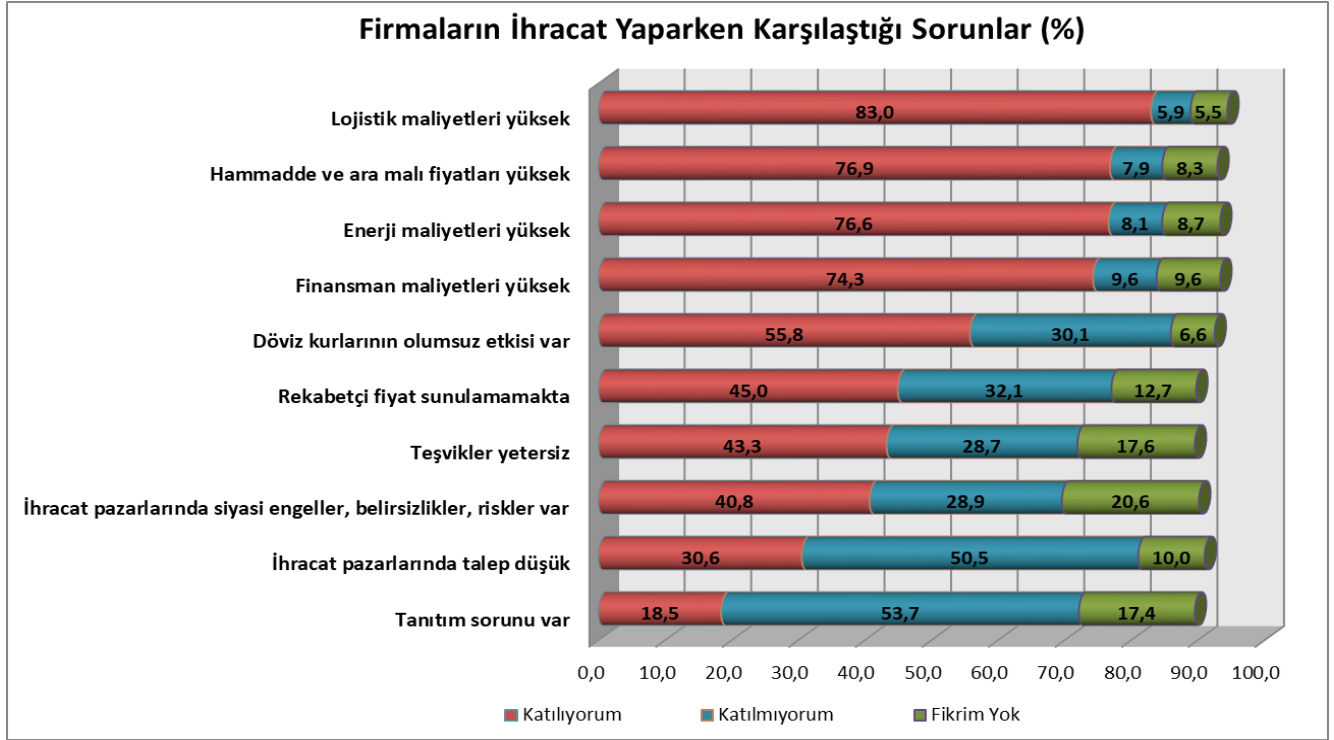
- Diğer Asya ülkelerinden ithalatın aynı kalacağını belirten firmalar çoğunlukta (%30,5) olmakla birlikte denge, ithalatın artacağı yönünde gerçekleşmiştir.

- Amerika ülkelerinden ithalatın aynı kalacağını belirtenler çoğunlukta (%33,7) olmakla birlikte denge, ithalatın artacağı yönünde gerçekleşmiştir.

- Firmaların ihracat yaparken karşılaştığı sorunlarda, 2021 yılı 4. çeyrek itibarıyla, lojistik maliyetlerinin yüksekliği (%83), hammadde ve ara malı fiyatlarının yüksekliği (%76,9) ve enerji maliyetlerinin yüksekliği (%76,6) ilk sıralarda gelmektedir. Bunu, finansman maliyetlerinin yüksekliği (%74,3) takip etmektedir.

- 2021 yılı 4. çeyrek itibarıyla, yurtiçi üretimin olmamasından dolayı ithalat yaptığını belirten firmaların oranı %61,1 olurken, yurtiçi üretim miktarının ve yurtiçi kalitenin yetersiz olmasını ithalat nedeni olarak belirten firmaların oranı sırasıyla %56,8 ve %42,5 olmuştur. Bu nedenleri, yurtiçi fiyatların daha yüksek olması (%34,6) ve ortaklık yapısı (%19,3) takip etmektedir.

